

Istungidokument

A9-0323/2021

16.11.2021

RAPORT

petitsioonikomisjoni 2020. aasta arutelude kohta
(2021/2019(INI))

Petitsioonikomisjon

Raportöör: Gheorghe Falcă

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	13
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	30
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	31

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

petitsioonikomisjoni 2020. aasta arutelude kohta (2021/2019(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone petitsioonikomisjoni arutelude kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 10 ja 11,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikleid 20, 24 ja 227, mis kajastavad seda, kui suurt tähtsust omistatakse aluslepingus ELi kodanike ja elanike õigusele pöörduda oma muredega Euroopa Parlamendi poole,
 - võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklit 228, milles käsitletakse Euroopa Ombudsmani rolli ja ülesandeid,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 44, milles käsitletakse kodanike õigust pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole,
 - võttes arvesse ELi toimimise lepingu sätteid rikkumismenetluse kohta, eriti selle artikleid 258 ja 260,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54 ja artikli 227 lõiget 7,
 - võttes arvesse petitsioonikomisjoni raportit (A9-0323/2021),
- A. arvestades, et 2020. aastal sai parlament 1573 petitsiooni, mis on 15,9 % rohkem kui 2019. aastal esitatud 1357 petitsiooni ja 28,9 % rohkem kui 2018. aastal esitatud 1220 petitsiooni;
- B. arvestades, et 2020. aastal oli Euroopa Parlamendi petitsioonide veebiportaali kaudu üht või mitut petitsiooni toetavate kasutajate arv 48 882, mis on tunduvalt suurem kui 2019. aastal, mil see arv oli 28 076; arvestades, et ka petitsioonide toetuseks tehtud klikkide arv suurenes 2020. aastal, ulatudes kokku 55 129-ni;
- C. arvestades, et suure hulga petitsioonidega väljendati kodanike muret rahvatervise ja sotsiaal-majanduslike hädaolukordade pärast tulenevalt COVID-19 pandeemia puhkemisest ja see on üks olulisi põhjuseid, miks petitsioonide arv 2020. aastal võrreldes varasemate aastatega kasvas; arvestades, et 13,23 % 2020. aastal laekunud petitsioonidest oli seotud COVID-19 pandeemiaga;
- D. arvestades, et 2020. aastal esitatud petitsioonide arvukus näitab, et kriisi ajal loodavad kodanikud oma koduriigist valitud esindajatele ELi tasandil, pöördudes oma murede ja kaebustega otse nende poole;
- E. arvestades, et petitsioonide koguarv on siiski kogu ELi elanikkonnaga võrreldes tagasihoidlik, mis näitab, et tuleb veelgi rohkem pingutada, et suurendada kodanike

teadlikkust nende petitsiooniõigusest ja julgustada neid seda kasutama; arvestades, et kui kodanikud kasutavad petitsiooniõigust, ootavad nad ELi institutsioonidelt oma murede lahendamisel lisaväärtust;

- F. arvestades, et petitsioonide lubatavuse kriteeriumid on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 227 ja Euroopa Parlamendi kodukorra artiklis 226, mille kohaselt võivad petitsioone esitada ELi kodanikud või elanikud, keda ELi tegevusvaldkondadega seotud teema otseselt mõjutab;
- G. arvestades, et 2020. aastal esitatud 1573 petitsioonist jäeti 392 lubatavaks tunnistamata ja 51 võeti tagasi; arvestades, et lubatavaks tunnistamata jäetud petitsioonide suhteliselt suur osakaal (24,92 %) 2020. aastal näitab, et paljude jaoks ei ole ELi vastutusvaldkondade kohaldamisala ja piirid ikka veel selged;
- H. arvestades, et üks Euroopa Liidu kodanike põhiõigusi on õigus pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole; arvestades, et petitsiooni esitamise õigus tagab ELi kodanikele ja elanikele avatud, demokraatliku ja läbipaistva mehhanismi otse oma valitud esindajate poole pöördumiseks ja on seega oluline, et kodanikud saaksid ELi tegevusvaldkondades aktiivselt osaleda;
- I. arvestades, et petitsiooniõigus annab Euroopa Parlamendile võimaluse paremini reageerida kaebustele ja muredele seoses ELi põhiõiguste austamise ja ELi õigusaktide järgimisega liikmesriikides; arvestades, et petitsioonid on seega kasulik teabeallikas ELi õiguse väärakohaldamise või rikkumise juhtumite kohta ning võimaldavad tänu sellele Euroopa Parlamendil ja teistel ELi institutsioonidel hinnata ELi õiguse ülevõtmist ja kohaldamist ning selle võimalikku mõju ELi kodanike ja elanike õigustele;
- J. arvestades, et Euroopa Parlament on juba kaua olnud rahvusvahelisel tasandil petitsioonimenetluse arendamisel esirinnas ning parlamendi petitsioonimenetlus on Euroopas kõige avatum ja läbipaistvam, võimaldades petitsiooni esitajatel parlamendi tegevuses osaleda;
- K. arvestades, et petitsioonikomisjon vaatab iga parlamendile esitatud petitsiooni hoolikalt läbi ja tegeleb sellega; arvestades, et igal petitsiooni esitajal on õigus saada mõistliku aja jooksul ning oma emakeeles või petitsiooni esitamiseks kasutatud keeles oma petitsioonile vastus, milles teatatakse, mida petitsioonikomisjon selle lubatavuse kohta otsustas ja milliseid järelmeetmeid kavatses petitsioonikomisjon võtta; arvestades, et kõik petitsiooni esitajad võivad taotleda oma petitsiooni uuesti käsitlemist, kui ilmneb uusi asjaolusid;
- L. arvestades, et petitsioonikomisjoni tegevus sõltub petitsiooni esitajate edastatud teabest; arvestades, et petitsioonikomisjoni töös on väga tähtis roll teabel, mida petitsiooni esitajad petitsioonis ja komisjoni koosolekul esitavad, samuti Euroopa Komisjoni hinnangul ning liikmesriikide ja muude organite vastustel; arvestades, et lubatavaks tunnistatud petitsioonid annavad väärtusliku panuse ka muude parlamendikomisjonide töösse, kuna petitsioonikomisjon edastab need arvamuse või teabe saamiseks muudele komisjonidele;
- M. arvestades, et petitsioonikomisjon peab oma koosolekul äärmiselt tähtsaks petitsioonide läbivaatamist ja avalikku arutelu; arvestades, et petitsiooni esitajatel on

õigus oma petitsioone tutvustada ja sageli osalevad nad aruteludes, aidates nii petitsioonikomisjoni tööle aktiivselt kaasa; arvestades, et 2020. aastal pidas petitsioonikomisjon 13 koosolekut, kus 110 petitsiooni esitaja osavõtul arutati 116 petitsiooni ning aktiivselt (sõnavõttuga) osales 78 petitsiooni esitajat; arvestades, et 2020. aasta koosolekutel arutati vähem petitsioone kui 2019. aastal, sest komisjonide koosolekute toimumisaegu kärbiti, eriti aprillist juulini, kuna pandeemia tõttu on parlamendi ettevaatusabinõude tagajärjel suulise tõlke võimalused piiratud;

- N. arvestades, et 2020. aastal esitatud petitsioonides tõstatatud probleemid on seotud peamiselt põhiõigustega (eelkõige COVID-19 erakorraliste meetmete mõju õigusriigile ja demokraatiale, samuti liikumisvabadusele, õigusele tööle, teabele ja haridusele, ning arvukalt petitsioone on seotud LGBTQ+ õigustega liidus), tervishoiuga (eelkõige pandeemiast tulenevad tervisekriisiga seotud küsimused, alates kodanike tervise kaitsest, sealhulgas ravist ja kaitsevahenditest, kuni tervisekriisi ohjamiseni liikmesriikides ning vaktsiinide hankimise ja levitamiseni), keskkonnaga (peamiselt kaevandustegevus ja selle mõju keskkonnale, tuumaohutus, õhusaaste ja looduslike ökosüsteemide halvenemine), õigusküsimustega (eelkõige küsimused, mis on seotud õiguskaitse kättesaadavuse või väidetavate menetlusnormide rikkumistega või õigusriigi põhimõtte ja kohtusüsteemi sõltumatusega liikmesriikides, samuti piiriüleste lapseröövide ja hooldusõiguste juhtumitega), tööhõivega (eelkõige tööturu ligipääsetavus ja ebakindlad töösuhted), haridusega (eelkõige küsimused, mis on seotud diskrimineeriva juurdepääsuga haridusele või vaidlustatud riikliku haridusseaduse reformiga), siseturuga (eelkõige küsimused, mis käsitlevad pandeemia kontekstis riiklikke reisi piiranguid ja nende mõju inimeste liikumisvabadusele ELis ja väljaspool seda), Ühendkuningriigi väljaastumislepingu rakendamise ja lisaks veel paljude muude tegevusvaldkondadega;
- O. arvestades, et 79,7 % (1254) 2020. aastal laekunud petitsioonidest esitati parlamendi petitsioonide veebiportaali kaudu, võrreldes 73,9 %-ga (1003 petitsiooni) 2019. aastal, mis kinnitab, et parlamendi petitsioonide veebiportaalist on saanud ülekaalukalt kõige enam kasutatud kanal kodanike petitsioonide esitamiseks parlamendile;
- P. arvestades, et 2020. aastal muudeti petitsioonide veebiportaali kasutajasõbralikumaks, turvalisemaks ja kodanikele kättesaadavamaks; arvestades, et korduma kippuvaid küsimusi (KKK) on ajakohastatud ja andmekaitse asjus on tehtud mitmeid parandusi, et rakendada Euroopa andmekaitseinspektori soovitusi, ning kasutusele on võetud uus paroolide taastamise mehhanism; arvestades, et petitsioonide veebiportaali, ePeti ja PETIGREFi süsteemidevahelist ühendust on edasi arendatud ning on tehtud tööd, et tagada väliste arenduste ja Hermese integreerimine; arvestades, et edukalt on vastatud ka arvukatele individuaalsetele abipäringutele;
- Q. arvestades, et 2020. aastal võeti kiirmenetlust kasutades päevakorda palju COVID-19 käsitlevaid petitsioone;
- R. arvestades, et petitsioonikomisjon korraldas 2020. aastal vaid ühe teabekogumiskülastuse; arvestades, et rohkem teabekogumiskülastusi ei saanud toimuda, sest pandeemia põhjustatud olukorra tõttu otsustas parlamendi president vajaliku ettevaatusabinõuna tühistada parlamendiüritused, sealhulgas delegatsioonide lähetused, et piirata COVID-19 levikut ning vähendada ohtu parlamendiliikmete ja

töötajate tervisele;

- S. arvestades, et petitsioonikomisjon kui kaasatud komisjon, korraldas koos teema eest vastutavate komisjonidega (kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon ning kultuuri- ja hariduskomisjon) 15. oktoobril 2020 avaliku kuulamise Euroopa kodanikualgatuse „Minority Safepack – one million signatures for diversity in Europe“ (Vähemuste turvapaket – miljon allkirja Euroopa mitmekesisuse nimel) teemal; arvestades, et pandeemia tõttu toimus kuulamine hübriidformaadis ning Euroopa kodanikualgatuse korraldajad said koosolekul kaugosaleda, samas kui üldsus võis koosolekut jälgida veebiülekande kaudu;
 - T. arvestades, et Euroopa Komisjonil kui aluslepingute täitmise järelevalvajal on petitsioonikomisjoni töös oluline roll ning petitsiooni esitajate esitatud teave on kasulik Euroopa õiguse võimalike rikkumiste või väärkohaldamise avastamiseks;
 - U. arvestades, et Euroopa Komisjoni strateegia petitsioonide käsitlemisel põhineb komisjoni 2016. aasta teatisel "ELi õigus: parema kohaldamisega paremad tulemused", C(2016) 8600.
 - V. arvestades, et Euroopa Komisjoni aastaaruannetes ELi õiguse kohaldamise järelevalve kohta viidatakse petitsioonidele väga üldiselt, mis näitab, et puudub piisav süsteem teabe kogumiseks petitsioonide kohta ning selle kohta, kuidas need on seotud rikkumismenetluste või ELi õigusaktidega;
 - W. arvestades, et kodukorra kohaselt vastutab petitsioonikomisjon ka suhete eest Euroopa Ombudsmaniga, kelle ülesanne on uurida kaebusi ELi institutsioonide ja asutuste haldusomavoli kohta; arvestades, et praegune Euroopa Ombudsman Emily O'Reilly tutvustas petitsioonikomisjonile 3. septembril 2020 toimunud koosolekul oma 2019. aasta aruannet;
 - X. arvestades, et petitsioonikomisjon kuulub Euroopa ombudsmanide võrgustikku, mille liikmed on ka Euroopa Ombudsman, riiklikud ja piirkondlikud ombudsmanid ning liikmesriikide, kandidaatriikide ja teiste Euroopa Majanduspiirkonna riikide sarnased organid ning mille eesmärk on edendada ELi õiguse ja poliitikaga seotud teabe vahetamist ja jagada parimaid tavasid;
1. rõhutab, kui oluline roll on petitsioonikomisjonil ELi kodanike ja elanike õiguste kaitsmisel ja edendamisel, tagades, et petitsiooni esitajate mured ja kaebused vaadatakse läbi kiiresti ja tõhusalt ning lahendatakse võimaluse korral avatud, demokraatliku, kiire ja läbipaistva petitsioonimenetluse teel; rõhutab, et petitsioonid on keskse tähtsusega vahend, millega edendada otsedemokraatia põhimõtteid ja suurendada ELis aktiivset kodanikuosalust;
 2. rõhutab, et demokraatlikuma, avatuma ja läbipaistvama liidu saavutamiseks on hädavajalik, et kodanikud osaleksid liidu otsustusprotsessis; rõhutab, et petitsioonikomisjonil on oluline roll Euroopa kodanike kaasamisel liidu tegevusse ja et see on aruteluforum, kus kodanikud saavad oma hääle ELi institutsioonides kuuldavaks teha; kutsub ELi institutsioone üles parandama reageerimist kodanike probleemidele ning võtma poliitikat kujundades petitsioonides väljendatud arvamusi ja kaebusi arvesse;

3. kordab, kui tähtis on pidev avalik arutelu liidu tegevusvaldkondade üle, et kodanikel oleks liidu pädevuse kohaldamisalade ja otsustusprotsessi eri tasandite kohta õige teave; nõuab sellega seoses tõhusamaid teadlikkuse suurendamise kampaaniaid; rõhutab, et pressi- ja kommunikatsiooniteenuste aktiivne kaasamine nii Euroopa kui ka riiklikul tasandil ning aktiivsem sotsiaalmeedia suurendaks petitsioonikomisjoni töö nähtavust ja aitaks paremini üldsuse muredele reageerida;
4. usub, et need pingutused aitaksid ka hoida ära väärinfot petitsioonikomisjoni töö kohta, mis oleks ühtlasi kooskõlas komisjoni võitlusega väärinfo vastu, ning aitaks suurendada kodanike teadmisi petitsiooniõiguse ning liidu vastutuse kohaldamisala ja piiride ning petitsioonikomisjoni pädevuse kohta, et vähendada vastuvõetamatuks tunnistatavate petitsioonide arvu; leiab, et samuti on oluline tõsta esile edukaid juhtumeid, kus petitsiooni esitaja tõstatatud küsimus sai petitsioonikomisjoni toetusel lahendatud; rõhutab sellega seoses, kui oluline on ELi mitmekeelne teabevahetuspoliitika, et luua paremad sidemed kõigi liikmesriikide kodanikega;
5. rõhutab, et Euroopa tuleviku konverentsi tuleks kasutada kui võimalust selgitada ELi kodanikele petitsioonikomisjoni rolli, et suurendada teadlikkust petitsiooniõigusest ja julgustada inimesi aktiivselt osalema ning väljendama oma muresid ja mõtteid oma valitud esindajatele;
6. märgib, et petitsioonid on kodanike jaoks pääs Euroopa institutsioonide juurde, ning Euroopa Parlamendile ja teistele ELi institutsioonidele ainulaadne võimalus ELi kodanike ja elanikega otse suhelda, mõista nende probleeme ja jätkata nendega korrapärasest dialoogi, eelkõige juhtudel, kus neid mõjutab ELi õiguse vale kohaldamine või rikkumine; rõhutab, et petitsioonikomisjon ja juhtivad komisjonid, ELi institutsioonid, organid ja ametid ning riigi, piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused peaksid tegema ELi õiguse rakendamise ja selle järgimisega seotud järelepärimiste ja ettepanekute asjus tihedamat koostööd; usub, et selline koostöö on ülioluline, et tegeleda kodanike mureküsimumstega ELi õiguse kohaldamise üle ja neid lahendada, ning see aitab tugevdada liidu demokraatlikku legitiimsust ja vastutust; nõuab seetõttu, et liikmesriikide esindajad osaleksid aktiivsemalt komisjoni koosolekutel ja reageeriks petitsioonikomisjoni riiklikele asutustele saadetud selgitus- või teabetaotlustele kiiremini; palub, et komisjon võtaks meetmeid, et tagada Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 51 kohaldamisala võimalikult järjekindel ja ulatuslik tõlgendamine;
7. kutsub komisjoni üles etendama petitsioonikomisjonis aktiivsemat rolli, et tagada kodanikele üksikasjalikud ja arusaadavad vastused;
8. rõhutab, et tuleb järgida lähenemisviisi ja seisukohti, mida komisjon oma vastustes petitsioonikomisjonile on väljendanud, ning austada tema rolli aluslepingute täitmise järelevalvajana;
9. tuletab meelde, et petitsioonid aitavad Euroopa Komisjonil paremini täita aluslepingute täitmise järelevalvaja rolli; rõhutab, et tõhustatud koostöö petitsioonikomisjoni ja Euroopa Komisjoni vahel on petitsioonide eduka menetlemise tagamiseks hädavajalik; nõuab tungivalt, et komisjon hoiduks üldsõnalistest vastustest ning vastaks õigeaegselt, täpselt, selgelt ja sihipäraselt, et petitsioonide esitajad saaksid oma taotlustele sisulised vastused; palub komisjonil tagada läbipaistvus ja juurdepääs dokumentidele ja teabele

EU Piloti menetluste raames seoses saadud petitsioonidega ning EU Piloti ja juba lõpetatud rikkumismenetlustega, ning palub, et kui komisjon kaalub, kas alustada rikkumismenetlust, eriti kui probleem on seotud keskkonnaalaste õigusaktidega, võtaks ta esmajärjekorras arvesse kõiki ELi õiguse rikkumisega seotud küsimusi, mis on petitsioonides tõstatatud;

10. palub komisjonil selgitada oma pädevust seoses petitsioonidega, sealhulgas sellistega, milles tõstatatud küsimused kuuluvad küll ELi tegevusvaldkonda, kuid mitte sellisesse poliitikavaldkonda, kus ELil on seadusandlikud volitused;
11. kutsub riiklikke ametiasutusi üles tegutsema ennetavalt ja võtma vajalikke meetmeid, et reageerida kodanike petitsioonides väljendatud muredele ELi õiguse süstemaatilise ebaõnnestunud kohaldamise juhtumite puhul; palub, et komisjon annaks uuritud juhtumite puhul korrapäraselt tagasisidet edusammude kohta ELi õigusaktide järgimisel;
12. rõhutab, et petitsioonikomisjon peab järgima ELi toimimise lepingu artiklites 226 ja 227 ning Euroopa Parlamendi kodukorras sätestatud lubatavuse kriteeriume;
13. tuletab meelde, et petitsioonide täpseks ja põhjalikuks käsitlemiseks tuleb kindlasti teha koostööd teiste parlamendikomisjonidega; märgib, et 2020. aastal edastati teistele komisjonidele arvamuse saamiseks 56 petitsiooni ja teavitamise eesmärgil 385 petitsiooni; tunneb heameelt asjaolu üle, et teistelt komisjonidelt saadi 40 arvamust ja 60 kinnitust selle kohta, et petitsioone võeti nende töös arvesse; märgib, et teiste parlamendikomisjonidega ühiselt korraldatavad avalikud kuulamised aitavad kaasa petitsioonide põhjalikule läbivaatamisele; tuletab meelde, et petitsioonide esitajaid teavitatakse otsusest küsida nende petitsiooni käsitlemisel teiste parlamendikomisjonide arvamust; kutsub parlamendikomisjone üles suurendama jõupingutusi, et anda aktiivne panus petitsioonide läbivaatamiseks, pakkudes asjatundlikku abi ja võimaldades seega parlamendil kodanike muredele kiiremini ja põhjalikumalt vastata; tunneb kahetsust asjaolu üle, et petitsioonide võrgustik ei saanud COVID-19 pandeemia põhjustatud olukorra tõttu 2020. aastal kokku tulla;
14. usub, et petitsioonide võrgustik on kasulik vahend, mis aitab suurendada teadlikkust petitsioonides tõstatatud küsimustest ja hõlbustada petitsioonide käsitlemist teistes komisjonides, kuhu need saadetakse arvamuse saamiseks või teavitamise eesmärgil; märgib, et on vaja lihtsustada petitsioonidega seotud järelmeetmete võtmist Euroopa Parlamendi töös ja õigusloomes; leiab, et see võrgustik peaks tugevdama dialoogi ja koostööd komisjoni ja teiste Euroopa Liidu institutsioonidega; usub, et petitsioonide võrgustiku korrapärased koosolekud on parlamendikomisjonide koostöö tugevdamiseks hädavajalikud, kuna võimaldavad võrgustiku liikmetel vahetada teavet ja jagada parimaid tavasid; kutsub parlamenti üles koostama mehhanismi, mis võimaldaks kaasata petitsioonikomisjoni otseselt õigusloomeprotsessi;
15. juhib tähelepanu oma 17. detsembri 2020. aasta resolutsioonile petitsioonikomisjoni 2019. aasta arutelude tulemuste kohta¹;
16. rõhutab, et vaatamata 2020. aasta koosolekute lühendatud ajavahemikele, mille

¹ ELT C 445, 29.10.2021, lk 168.

põhjuseks olid parlamendi ettevaatusabinõud COVID-19 leviku vältimiseks oma ruumides ja sellest tulenevalt vähenenud suulise tõlke võimalused, on petitsioonikomisjon avaldanud arvamust petitsioonides tõstatatud oluliste küsimuste kohta, andes panuse märkimisväärselt paljudesse parlamendi raportitesse, eelkõige Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu sõlmimise kohta², ELi õiguse kohaldamise järelevalve kohta 2017. ja 2018. aastal³, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga uue partnerluse üle peetavaid läbirääkimisi käsitlevate soovituste kohta⁴, põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus 2018.–2019. aastal⁵, ebavõrdsuse vähendamise kohta, keskendudes eelkõige palgavaesusele⁶, 2019. aasta Türgit käsitleva eduaruande kohta⁷ ja nõukogu direktiivi 2000/78/EÜ (millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel) rakendamise kohta ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni taustal⁸; hindab petitsioonikomisjoni sekretariaadi tegevust üldiselt ja eriti pandeemia ajal, kui töötingimused muutusid keerukamaks; rõhutab vajadust arutada pandeemia ajal esile kerkinud probleeme ja uurida võimalusi petitsioonikomisjoni töö parandamiseks, eriti kriisi tingimustes;

17. tuletab meelde, et oma soovitustes läbirääkimisteks uue lepingu üle Ühendkuningriigiga kordasid petitsioonikomisjoni liikmed, et kõikidel Ühendkuningriigis elavatel ELi kodanikel on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 227 kohaselt õigus pöörduda pärast üleminekuajaperioodi kavandatud lõppu (31. detsember 2020) petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole, osaleda Euroopa kodanikualgatustes ja pöörduda Euroopa Ombudsmani poole; kutsub ühtlasi Euroopa Ombudsmani üles jätkama tööd, mida ta alustas väljaastumislepingu üle peetud läbirääkimiste ajal, tagamaks et läbirääkimisi ELi ja Ühendkuningriigi tulevase partnerlussuhte üle peetaks läbipaistvalt;
18. juhib tähelepanu asjaolule, et COVID-19 teemal esitati arvukalt petitsioone, mille petitsioonikomisjon vaatas läbi ja millele ta vastas 2020. aastal, enamasti kiirmenetluse teel; rõhutab, et enamikus nendest petitsioonidest nõuti kodanike põhiõiguste ja -vabaduste kaitsmist erakorraliste meetmete, sealhulgas liikumispiirangute eest, COVID-19 vaktsiinide väljatöötamise, ostmise ja levitamise läbipaistvust; rõhutab, et need petitsioonid sisaldasid ka küsimusi ravivõtete, kaitsevahendite ning tervisekriisi ohjamise hindamise kohta liikmesriikides; tuletab samuti meelde, et paljud petitsiooni esitajad väljendasid muret riiklike erakorraliste meetmete, sealhulgas liikumispiirangute mõju pärast demokraatiale, õigusriigile ja põhiõigustele, seades kahtluse alla reisi- ja tööpiirangud, samuti selle pärast, et alguses liikmesriigid sisepiiridel piirikontrolli ei koordineerinud, mis takistas liikumisvabadust Schengeni alal ja tekitas probleeme eeskätt paljudele piirialatöötajatele, üliõpilastele ja eri kodakondsusega paaridele; samuti kurdeti samuti tühistatud lendude ja reiside haldamise üle pandeemia ajal ning asjaomaste lennuettevõtjate kompenseerimise põhimõtete üle; tuletab meelde, et kõik piiravad meetmed peavad olema vajalikud, proportsionaalsed ja ajutised; rõhutab, et

² Arvamus võeti vastu 21. jaanuaril 2020.

³ Arvamus võeti vastu 19. veebruaril 2020.

⁴ Arvamus võeti vastu 30. aprillil 2020.

⁵ Arvamus võeti vastu 7. septembril 2020.

⁶ Arvamus võeti vastu 7. septembril 2020.

⁷ Arvamus võeti vastu 29. oktoobril 2020.

⁸ Arvamus võeti vastu 3. detsembril 2020.

ELi õiguse tulemusliku, võrdse ja ühesuguse kohaldamise tagamine on äärmiselt oluline õigusriigi põhimõtte toetamiseks, mis on ELi lepingu artikli 2 kohaselt üks liidu ja selle liikmesriikide alusväärtusi isegi selliste kriiside ajal, nagu COVID-19 pandeemia; on seisukohal, et eelkõige suurte kriiside ajal on petitsioonide kiire ja tõhus menetlemine vältimatu tingimus, et taastada kodanike usaldus ELi institutsioonide vastu;

19. juhib tähelepanu pandeemia esimestel kuudel tehtud otsusele seada petitsioonikomisjonis esikohale COVID-19-ga seotud petitsioonid, et nõuetekohaselt vastata pakilistele nõudmistele, mida kodanikud 2020. aasta esimestel kuudel väljendasid;
20. on tõsiselt mures rahvatervise ja COVID-19 pandeemia põhjustatud sotsiaalmajandusliku kahju pärast; kiidab petitsioonikomisjoni suurepäraselt tööd, mis aitas teha kuuldavaks kodanike rahvatervise ja COVID-19 pandeemiast põhjustatud sotsiaalmajanduslike kriisidega seotud mured ning tagada parlamendi reageerimine kodanike vajadustele ja ootustele, eeskätt nende inimeste osas, keda tervisekriisi eriti rängalt mõjutas, seoses liidu suutlikkusega sellise üleilmse probleemiga toime tulla; juhib sellega seoses tähelepanu petitsioonikomisjoni olulistele järelemeetmetele COVID-19-ga seotud petitsioonides tõstatatud probleemidele reageerimiseks, mille tulemusel võeti täiskogul vastu resolutsioonid Schengeni süsteemi ja COVID-19 kriisi ajal võetud meetmete⁹ kohta, intellektipuudega inimeste ja nende perede õiguste kohta COVID-19 kriisi ajal¹⁰ ja kodutuse määra vähendamise kohta Euroopa Liidus¹¹;
21. juhib tähelepanu petitsioonikomisjoni olulisele panusele laste õiguste kaitsesse, mis ilmnes mitmete vanema poolt Jaapanis toime pandud lapseröövi käsitlevate petitsioonide menetlemisel; juhib sellega seoses tähelepanu resolutsioonile vanema poolt Jaapanis toime pandud ELi kodakondsusega laste rahvusvahelise ja riigisisese röövi kohta, mille kohta käiva ettepaneku võttis petitsioonikomisjon vastu 16. juunil 2020 ja mis võeti vastu täiskogu istungil 8. juulil 2020¹²;
22. juhib tähelepanu 29. oktoobri 2020. aasta kuulamisele teemal „Liidu kodakondsus: võimestamine, kaasamine, osalemine“, mille petitsioonikomisjon korraldas koos õiguskomisjoni, põhiseaduskomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoniga; on seisukohal, et see sündmus oli parlamendi oluline panus Euroopa Komisjoni 2020. aasta ELi kodakondsuse aruandesse ja petitsioonikomisjonis kodanikuosaluse vallas tehtavasse töösse;
23. võtab teadmiseks, et 2020. aastal oli petitsioonide esitajate peamiseks murekohaks lisaks põhiõigustega seotud küsimustele tervise valdkond, ning tunnustab, et COVID-19 pandeemiaga seotud mured olid petitsioonikomisjoni töö keskmes; juhib tähelepanu resolutsioonile müalgilise entsefalomüeliidi biomeditsiiniliste uuringute lisarahastamise kohta, mille ettepaneku võttis komisjon vastu 30. aprillil 2020 ja mis võeti vastu 18. juuni 2020. aasta täiskogu istungil¹³; tuletab meelde, et teadusringkonnad ja patsientide ühendused suhtuvad parlamendi resolutsiooni äärmiselt heakskiitvalt, kuna selles

⁹ ELT C 425, 20.10.2021, lk 7.

¹⁰ ELT C 371, 15.9.2021, lk 6.

¹¹ ELT C 425, 20.10.2021, lk 2.

¹² ELT C 371, 15.9.2021, lk 2.

¹³ ELT 362, 8.9.2021, lk 2.

nõutakse liikmesriikide tasandil suuremat teadlikkust sellisest haigusest, nähes ette spetsiaalsed sihipärased koolitused riigiasutustele, tervishoiuteenuste osutajatele ja riigiametnikele üldiselt; kordab sellega seoses oma nõudmist teha kooskõlastatud ja tõhustatud teadusuuringuid ja eraldada teadusuuringute arengu toetamiseks lisaraha, sealhulgas programmi „Euroopa horisont“ raames, et tegeleda pikaajaliste tegutsemispiirangut põhjustavate ja krooniliste seisunditega elavate ja töötavate inimeste arvu suurenemise mõjuga inimestele ja sotsiaalmajanduslikule olukorrale;

24. märgib, et 2020. aastal tekitasid petitsioonide esitajatele endiselt suurt muret keskkonnaküsimused; peab kahetsusväärseks, et keskkonnareegleid ei rakendata liikmesriikides alati õigesti, nagu on kirjeldatud paljudes petitsioonides, milles esitatakse kaebusi õhusaaste, looduslike ökosüsteemide halvenemise, tuumaohutuse ja kaevandamistegevuse keskkonnamõju kohta; rõhutab, kui oluline on täita ELi kodanike ootusi keskkonnakaitse suhtes; nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon koos liikmesriikidega tagaks selles valdkonnas ELi õigusaktide nõuetekohase rakendamise;
25. väljendab heameelt petitsioonikomisjoni erilise kaitsva rolli üle ELis seoses ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga; juhib tähelepanu petitsioonikomisjoni käimasolevale olulisele tööle seoses puuetega seotud küsimusi käsitlevate petitsioonidega; nendib, et puuetega seotud küsimusi käsitlevate petitsioonide arv peaaegu kahekordistus 2020. aastal võrreldes eelmise aastaga; rõhutab, et puuetega inimeste jaoks on peamiste probleemide hulgas endiselt diskrimineerimine, juurdepääs haridusele ja tööhõive, ning on seisukohal, et Euroopa Komisjon ja liikmesriigid peavad tegema rohkem, et tagada põhiteenuste täielik kättesaadavus; nõuab, et viidaks ellu konkreetseid ettepanekuid, et suurendada kaasamist ning hõlbustada oskuste tunnustamist ja ülekantavust ELis;
26. tuletab meelde, et 2020. aastal pööras petitsioonikomisjon erilist tähelepanu nende petitsioonide arutamisele, mis käsitlesid vaimupuudega inimeste ja nende perede raskusi COVID-19 pandeemia ajal, eelkõige seoses tervishoiuteenuste kättesaadavuse, isikliku abistamise ja perede ja hooldajatega ühenduse hoidmisega; juhib sellega seoses tähelepanu petitsioonikomisjoni esitatud resolutsioonile intellektipuudega inimeste ja nende perede õiguste kohta COVID-19 kriisi ajal, mis võeti vastu 8. juuli 2020. aasta täiskogu istungil; väljendab heameelt petitsioonikomisjoni 28. oktoobri 2020. aasta koosolekul toimunud iga-aastase puuetega inimeste õiguste kaitset käsitleva seminari „Uus puuetega inimeste strateegia“ tulemuste üle;
27. tuletab meelde, et suhtlemine Euroopa Ombudsmaniga on Euroopa Parlamendi kodukorra kohaselt üks petitsioonikomisjoni ülesandeid; kiidab heaks Euroopa Parlamendi konstruktiivse koostöö Euroopa Ombudsmaniga ja osalemise Euroopa ombudsmanide võrgustikus; tunnustab asjaolu, et Euroopa Ombudsman osaleb kogu aasta jooksul korrapäraselt petitsioonikomisjoni töös; on kindlalt veendunud, et liidu institutsioonid, organid ja asutused peavad tagama ombudsmani soovitudele järjepidevad ja tulemuslikud järelmeetmed;
28. peab oluliseks, et kodanikud saaksid seadusandlike ettepanekute algatamises vahetult osaleda; rõhutab, et Euroopa kodanikualgatus on tähtis vahend kodanikuaktiivsuse ja üldsuse osalemise tagamiseks, ühtlasi on see Euroopa osalusdemokraatia ainulaadse vahendina petitsioonikomisjoni jaoks oluline ja seetõttu tuleb sellele läheneda avatult ja

reageerivalt; rõhutab, et avalik kuulamine on korraldajate jaoks oluline võimalus tutvustada oma algatust avalikult ELi institutsioonidele ja ekspertidele, mis võimaldab komisjonil ja parlamendil saada põhjaliku ülevaate Euroopa kodanikualgatuse soovitud tulemustest; palub, et komisjon kaaluks iga eduka Euroopa kodanikualgatuse sisu alusel seadusandliku ettepaneku algatamist;

29. rõhutab, et läbipaistvus ja üldsuse juurdepääs ELi institutsioonide dokumentidele on hädavajalik, et tagada kodanike demokraatlike õiguste kaitse kõrgeim tase ja nende usaldus ELi institutsioonide vastu; juhib tähelepanu sellele, et määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele ei kajasta praegusel kujul enam tegelikku olukorda; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et määruse (EÜ) nr 1049/2001 läbivaatamine on aastaid seiskunud ja edasiminekut ei ole toimunud; palub komisjonil esitada ettepanek selle 2001. aasta määruse uuesti sõnastamiseks, et suurendada läbipaistvust ja vastutust, edendades häid haldustavasid, nagu Lissaboni lepingus nõutakse;
30. rõhutab, et petitsioonide veebiportaal on hädavajalik vahend sujuva, tõhusa ja läbipaistva petitsioonimenetluse tagamiseks; väljendab sellega seoses heameelt täiustuste üle andmekaitse ja turvaelementide asjus, mis on muutnud portaali kasutajasõbralikumaks ja kodanike jaoks turvalisemaks; rõhutab, et tuleb jätkata jõupingutusi, et muuta portaal sotsiaalmeedia kaudu üldtuntuks ja kõigile kodanikele, eelkõige puuetega inimestele kergemini kasutatavaks ja vabalt kättesaadavaks, sealhulgas võimaldada esitada petitsioone riiklikes viipekeeltes; nõuab, et petitsioonide veebiportaalis avaldataks rohkem teavet, sealhulgas petitsioonide ja teiste institutsioonidega tehtavate uurimiste edenemise kohta; nõuab, et hinnataks, kuidas hoida ära varastatud või valeidentiteedi kasutamist ning rõhutab, et elektroonilist registreerimis- ja allkirjasüsteemi tuleb kiiresti muuta või ajakohastada, et see oleks tõeliselt kiire ja võimaldaks kodanike osalemist reaalses vastavalt nende vajadustele; on selle poolt, et loodaks ühtne digiportaal, kus oleks kodanikele kättesaadav teave kõikide petitsioonidega seotud menetluste kohta;
31. märgib, et kuigi nende inimeste arv, kes avaldavad toetust kas ühele või mitmele petitsioonile, on selgelt kasvanud, kurdavad paljud petitsiooni esitajad endiselt, et Euroopa Parlamendi petitsiooniportaal on keerukas petitsioonidele toetust avaldada; on seisukohal, et lihtsam menetlus võimaldaks kodanikel oma petitsiooniõigust paremini kasutada;
32. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja petitsioonikomisjoni raport nõukogule, Euroopa Komisjonile, Euroopa Ombudsmanile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning nende petitsioonikomisjonidele ja riiklikele ombudsmanidele või nendega samaväärsetele pädevatele organitele.

SELETUSKIRI

Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 227 lõike 7 kohaselt esitab petitsioonikomisjon parlamendile igal aastal oma arutelude tulemuste kohta raporti. Käesoleva raporti eesmärk on anda põhjalik ülevaade petitsioonikomisjoni tööst 2020. aastal ning see sisaldab saadud ja käsitletud petitsioonide statistilist analüüsi, samuti kokkuvõtet Euroopa Parlamendi muust tegevusest, nagu raportite ja arvamuste vastuvõtmine, kuulamiste korraldamine ning petitsioonikomisjoni suhted teiste ELi institutsioonidega. Tasub meenutada, et petitsioonikomisjoni põhitöö tuleneb ELi toimimise lepingu artiklist 227, mille kohaselt on ELi kodanikel ja elanikel õigus pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole. Seega pole petitsioonikomisjoni töö otseselt seotud Euroopa Komisjoni tööprogrammiga.

2020. aastal on COVID-19 pandeemia ja kogu Euroopa Liidus enneolematule rahvatervise kriisile ja selle majanduslikele ja sotsiaalsetele tagajärgedele reageerimise eesmärgil kehtestatud erakorralised meetmed olnud parlamentaarse demokraatia jaoks märkimisväärne probleem.

Pandeemia puhkemise hetkest peale võttis Euroopa Parlament rea enneolematuid meetmeid, et tagada parlamendi põhifunktsioonid, vältides samas parlamendiliikmete ja töötajate terviseriske. Sel eesmärgil on president alates 2020. aasta märtsist teinud mitu otsust, mille kohaselt tuleb muu hulgas tühistada parlamendi ruumides kõigis kolmes töökohas toimuvad üritused ja visiidid, sealhulgas delegatsioonid ja komisjonide kuulamised, säilitades samal ajal parlamendi juhtorganite, täiskogu, komisjoni korraliste ja erakorraliste koosolekute tegevussuutlikkuse. Põhitegevusi vähendati, kuid säilitati sel määral, et tagada institutsiooni seadusandlike, eelarve- ja kontrollifunktsioonide täitmine.

Võimaldamaks parlamendiliikmetel osaleda parlamendi tegevuses oma koduriigist, tegid parlamendi talitused suuri jõupingutusi digitaalsete kaugkoosolekute ja hääletussüsteemide väljatöötamiseks, mis on spetsiaalselt kohandatud parlamendi avatud, dünaamilise ja mitmekeelse keskkonnaga. Neid kaugprotseduure kasutati esmakordselt 26. märtsil 2020 toimunud erakorralisel täiskogu istungjärgul, kui parlament kiitis heaks olulised ELi toetusmeetmed pandeemiaga võitlemiseks, ning neid on sellest ajast alates kasutatud, samal ajal kui neid järk-järgult täiendatakse ja täiustatakse.

Sellises erandolukorras kohanes petitsioonikomisjon kiiresti uue tööviisiga ja etendas ka põhirolli tagamaks parlamendi kiire reageerimine kodanike kasvavale murele pandeemia ning selle tõsiste majanduslike, sotsiaalsete ja demokraatlike tagajärgede pärast.

Esiteks otsustasid petitsioonikomisjoni koordinaatorid 2. aprillil 2020 kohandada komisjoni petitsioonide käsitlemise tavapärasest menetlust, et võimaldada kodanikel jätkata petitsioonide esitamist ning saada komisjoni otsuseid vastuvõetavuse ja järelmeetmete kohta tavapärase kiirusega. Seepärast otsustasid koordinaatorid kasutada vaidlustatud soovitustega tegelemiseks, nende üle hääletamiseks ja hääletustulemuste teatavaks tegemiseks rohkem kirjalikke menetlusi. Teiseks otsustasid koordinaatorid käsitleda COVID-19-iga seotud petitsioone kiirmenetluse korras ja arutada neid esmajärjekorras.

Sel eesmärgil pidas komisjon pärast parlamendi töökava ülevaatamist 30. aprillil 2020 erakorralise koosoleku, et arutada kodanike muret COVID-19 pandeemia pärast, mis ilmnes paljudes parlamendile esitatud petitsioonides. Sellel koosolekul korraldas komisjon ka esimese kaughääletuse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga uue partnerluse üle peetavate läbirääkimiste soovitusi käsitleva arvamuse eelnõu ja müalgilise entsefalomüeliidi biomeditsiiniliste uuringute lisarahastamist käsitleva resolutsiooni ettepaneku projekti vastuvõtmiseks.

Peale selle olid kõik 30. aprillist kuni 2. juulini 2020 toimuvad komisjonide koosolekud täielikult pühendatud petitsioonide läbivaatamisele, mis tõstatasid küsimusi COVID-19 tervisekriisi juhtimise ja riiklike erakorraliste meetmete mõju kohta põhiõigustele. Kõik need septembrini toimunud koosolekud toimusid kahetunnistena platvormi *Interactio* kaudu ja piiratud suulise tõlke teenustega saadaoleva suulise tõlke taristu vähenenud võimekuse tõttu. Komisjoni koosolekud toimusid parlamendi ruumides ja petitsioonide esitajad, Euroopa Komisjoni esindajad ja enamik parlamendiliikmeid võtsid osa kaugosaluse teel.

Lõpuks tasub meenutada, et 13. juulil 2020 toimunud koosolekul leppisid koordinaatorid kokku, et erakorralisi meetmeid enam ei kasutata ja kõigi uute saabunud COVID-19 petitsioonide puhul järgitakse tavamenetlust, kuna selleteemaliste petitsioonide arv oli mõnevõrra vähenenud. Samuti suurenes alates 2020. aasta septembrist komisjonide korraliste koosolekute hulk nelja kahetunnise koosolekuni kuus.

2020. aastal esitatud petitsioonide statistiline analüüs võrreldes 2019. aastal esitatud petitsioonidega

Statistika kohaselt sai parlament 2020. aastal 1573 petitsiooni, mis on 15,9 % rohkem kui 2019. aastal esitatud 1357 petitsiooni ja 28,9 % rohkem kui 2018. aastal registreeritud 1220 petitsiooni. Suur hulk COVID-19-iga seotud petitsioone suurendas oluliselt 2020. aastal registreeritud petitsioonide hulka võrreldes 2019. ja 2018. aastaga.

Petitsioonide veebiportaali kasutajatel on võimalus petitsioone toetada. 2020. aastal oli toetajaks 48 882 kasutajat võrreldes 28 076 kasutajaga 2019. aastal. Seega suurenes 2020. aastal veebiportaalis petitsioone toetavate kasutajate arv võrreldes eelmise aastaga märkimisväärselt.

2020. aastal kirjutas 48 petitsioonile alla rohkem kui üks kodanik. 48 petitsioonist, millele oli alla kirjutanud rohkem kui üks kodanik, kirjutas kaheksale alla 1000 ja kahele üle 10 000 kodaniku.

Petitsioonide esitamise vorm

2020. aastal esitati ligi 80 % petitsioonidest petitsioonide veebiportaali kaudu ja 20 % posti teel. Järgnevas kahes tabelis esitatud arvud näitavad, et 2020. aastal suurenes petitsioonide veebiportaali kaudu esitatud petitsioonide arv võrreldes 2019. aastaga 25 %. Samuti suurenes see 45,3 % võrreldes 2018. aastaga, kui portaali kaudu esitati 863 avaldust, mis kinnitab, et petitsioonide veebiportaalist on saanud ülekaalukalt kõige enam kasutatud kanal kodanike

petitsioonide esitamiseks Euroopa Parlamendile.

2020

Petitsiooni vorm	Petitsioonide arv	%
Petitsioonide portaal	1254	79,7
Kiri	319	20,2

2019

Petitsiooni vorm	Petitsioonide arv	%
Petitsioonide portaal	1003	73,9
Kiri	354	26,1

Petitsioonide staatus kalendriaastas¹⁴

Järgmises tabelis on näidatud petitsioonide staatus aastatel 2003–2020. Võib märkida, et 2020. aastal lõpetati suurema osa petitsioonide käsitlemine ühe aasta jooksul pärast petitsiooni kättesaamist ja läbivaatamist petitsioonikomisjonis. Kui võrrelda 2010.–2019. aasta aruannetes sisalduvaid andmeid petitsioonide staatuse kohta, võib järeldada, et suurema osa petitsioonide käsitlemine lõpetatakse ühe aasta jooksul pärast petitsiooni kättesaamist ja läbivaatamist. Vaid väga väheste (0,3–13,1 %) 2004.–2015. aasta petitsioonide käsitlemine on veel pooleli. Enamik lahendamata petitsioonidest on seotud keskkonnaküsimuste ja käimasolevate rikkumismenetlustega Euroopa Liidu Kohtus või küsimustega, mida petitsioonikomisjoni liikmed soovivad tähelepanelikult jälgida.

Petitsioonide staatus					
Aasta	Petitsioonide arv	Avatud hankemenetlus		Käsitlemine lõpetatud	
2020	1573	652	41,4 %	896	57,0 %
2019	1357	363	26,8 %	994	73,2 %
2018	1220	299	24,5 %	921	75,5 %
2017	1271	256	20,1 %	1015	79,9 %
2016	1569	478	30,5 %	1091	69,5 %
2015	1431	187	13,1 %	1244	86,9 %
2014	2715	225	8,3 %	2490	91,7 %
2013	2891	296	10,2 %	2595	89,8 %
2012	1986	125	6,3 %	1861	93,7 %
2011	1414	71	5,0 %	1343	95,0 %
2010	1656	37	2,2 %	1619	97,8 %
2009	1924	14	0,7 %	1910	99,3 %
2008	1886	19	1,0 %	1867	99,0 %
2007	1506	23	1,5 %	1483	98,5 %
2006	1021	4	0,4 %	1017	99,6 %
2005	1016	3	0,3 %	1013	99,7 %
2004	1002	3	0,3 %	999	99,7 %
2003	1315	0	0 %	1315	100,0 %

¹⁴ Statistika petitsioonide staatuse kohta 19. mai 2021. aasta seisuga

Petitsioonide menetlemine¹⁵

2020

Petitsioonide menetlemine	Arv	%
Lubatavaks tunnistatud, käsitlemine lõpetatud	478	30,39 %
Lubatavaks tunnistatud, käsitlemine pooleli	652	41,45 %
Jäetud lubatavaks tunnistamata	392	24,92 %
Tagasivõetud	51	3,24 %
Edastatud arvamuse saamiseks Euroopa Komisjonile	794	52,90 %
Edastatud arvamuse saamiseks teistele asutustele	44	2,93 %
Edastatud teavitamise eesmärgil teistele asutustele	663	44,17 %

2019

Petitsioonide menetlemine	Arv	%
Lubatavaks tunnistatud, käsitlemine lõpetatud	575	42,37 %
Lubatavaks tunnistatud, käsitlemine pooleli	363	26,75 %
Jäetud lubatavaks tunnistamata	406	29,9 %
Tagasivõetud	13	0,9 %
Edastatud arvamuse saamiseks Euroopa Komisjonile	557	48,27 %
Edastatud arvamuse saamiseks teistele asutustele	43	3,73 %
Edastatud teavitamise eesmärgil teistele asutustele	554	48,01 %

¹⁵ Statistika petitsioonide menetlemise kohta 19. mai 2021. aasta seisuga.

Tabelite kohaselt oli 2020. aastal lubatavaks tunnistamata jäetud petitsoonide osakaal veidi väiksem kui 2019. aastal. 2020. aastal oli väiksem ka selliste lubatavaks tunnistatud petitsoonide osakaal (30,39 %), mille käsitlemine lõpetati kohe petitsooni esitajale teabe edastamisega (2019. aastal 42,37 %). Sellest nähtub, et 2020. aastal jäeti menetlusse rohkem petitsoone (41,45 %) kui 2019. aastal, mil menetlusse jäi 26,75 %.

Samuti tuleb märkida, et 2020. aastal saadeti üle poolte vastuvõetavaks tunnistatud petitsoonidest komisjonile arvamuse saamiseks.

Teistesse asutustesse arvamuse saamiseks saadetud petitsoonide protsent on mõlemal aastal väga sarnane.

Petitsioonide arv riikide kaupa

Järgmises kahes tabelis on näidatud petitsoonide arvu ja osakaalu muutus riikide kaupa 2019. ja 2020. aastal. Suur hulk mõlemal aastal esitatud petitsoone puudutas ELi. See tähendab, et neis petitsoonides tõstatati kogu ELi hõlmavaid probleeme või nõuti kogu ELis ühiste meetmete rakendamist. ELi puudutavad petitsoonid võivad olla seotud ühe või enama liikmesriigiga ja seepärast registreeritakse need nii ELi kui ka asjaomas(t)e liikmesriigi (-riikide) all. See selgitab, miks ELi puudutavate petitsoonide ja ainult liikmesriikidega seotud petitsoonide arv on kokku suurem kui 2019. ja 2020. aastal esitatud petitsoonide koguarv.

Peale selle tasub rõhutada, et üheksa petitsoonidega seotud riiki jäid mõlemal aastal samaks, ainus erand on Prantsusmaa. Prantsusmaad puudutavate petitsoonide arv vähenes 2020. aastal võrreldes 2019. aastaga peaaegu poole võrra (2020. aastal 21 petitsooni võrreldes 40 petitsooniga 2019. aastal). Samuti muutus tunduvalt kõige rohkem muret väljendavate riikide järjestus. Suurem osa 2020. aastal esitatud petitsoonidest puudutab Hispaaniat, mis on võrreldes 2019. aastaga on lausa 72,6 % rohkem. Vastupidiselt sellele vähenes Saksamaa ja Itaaliaga seotud petitsoonide arv võrreldes 2019. aastaga vastavalt 15,3 % ja 33 %.

Veel üks oluline erinevus on seotud Ühendkuningriigiga. 2020. aastal laekus komisjonile 38 Ühendkuningriiki puudutavat petitsooni, mis on vähem kui pool 2019. aastal saadud Ühendkuningriigiga seotud petitsoonidest. Seevastu Poolat puudutavad petitsoonide hulk kasvas 2020. aastal märkimisväärselt (89 petitsooni) võrreldes 2019. aastal esitatud 51 petitsooniga.

Nimekirja lõpus olevate riikide hulgas on Sloveenia ja Eesti mõlemal aastal kõige vähem asjassepuutuvad riigid.

2020

Seotud riik	Petitsiooni-komisjon	%
Euroopa Liit	642	33,1
Hispaania	283	14,6
Saksamaa	172	8,9
Poola	89	4,6
Itaalia	69	3,6
Rumeenia	56	2,9
Bulgaaria	42	2,2
Ühendkuningriik	38	2,0
Kreeka	29	1,5
Austria	23	1,2
muud ELi liikmesriigid	187	9,3
Euroopa Liidu välised riigid	130	6,7

2019

Seotud riik	Petitsiooni-komisjon	%
Euroopa Liit	599	34,6
Saksamaa	203	11,7
Hispaania	164	9,5
Itaalia	103	5,9
Ühendkuningriik	90	5,2
Rumeenia	80	4,6
Bulgaaria	52	3,0
Poola	51	2,9
Kreeka	46	2,7
Prantsusmaa	40	2,3
muud ELi liikmesriigid	218	12,6
Euroopa Liidu välised riigid	86	5,0

Petitsioonide keel

2020. ja 2019. aastal esitati petitsioone 22 Euroopa Liidu ametlikus keeles. Mõlemal aastal kasutati kõige enam saksa ja inglise keelt. Lisaks on tabelitest näha, et mõlemal aastal esitati 3/4 (76,5–71,8 %) petitsioonidest saksa, inglise, hispaania või itaalia keeles.

2020. aastal olid vähim kasutatud keeled taani, malta ja sloveeni keel, 2019. aastal aga slovaki, läti ja sloveeni keel.

2020

Petitsiooni keel	Petitsioonide arv	%
saksa	386	24,5
inglise	379	24,1
hispaania	334	21,2
itaalia	106	6,7
poola	76	4,8
rumeenia	52	3,3
prantsuse	37	2,3
Muud	203	12,9
Kokku	1573	100

2019

Petitsiooni keel	Petitsioonide arv	%
saksa	337	24,8
inglise	331	24,4
hispaania	183	13,5
itaalia	123	9,1
rumeenia	60	4,4
poola	56	4,1
prantsuse	53	3,9
Muud	214	15,8
Kokku	1357	100

Petitsioonide esitajate kodakondsus

Mõlemal aastal esitasid enim petitsioone Saksamaa kodanikud, kusjuures 2020. aastal suurenes Saksamaa kodanikest petitsioonide esitajate arv 17,1 %.

Samuti on järgnevatest tabelitest näha, et Hispaania ja Poola kodanike esitatud petitsioonide hulk on 2020. aastal märkimisväärselt suurem kui eelmisel aastal. Täpsemalt oli 2020. aastal Hispaania ja Poola kodanike esitatud petitsioone vastavalt 83,1 % ja 45,8 % võrra rohkem.

Seevastu Suurbritannia kodanike esitatud petitsioonide arv vähenes 2020. aastal enam kui poole võrra (56,8 %). Sarnaselt 2019. aastaga on Suurbritannia petitsioonide esitajate poolt 2020. aastal tõstatatud peamised küsimused seotud ELi kodakondsuse ja sellega kaasnevate õiguste kaotamisega ning väljaastumislepingu rakendamisega.

2020

Petitsiooni esitaja kodakondsus	Petitsioonide arv	%
Saksamaa	404	13,8
Hispaania	368	12,5
Itaalia	127	4,3
Poola	105	3,6
Rumeenia	89	3,0
Bulgaaria	47	1,6
Kreeka	45	1,5
Soome	40	1,4
Ühendkuningriik	38	1,3
Muude ELi riikide kodanikud	262	8,8
ELi-väliste riikide kodanikud	51	1,7

2019

Petitsiooni esitaja kodakondsus	Petitsioonide arv	%
Saksamaa	345	25,4
Hispaania	201	14,8
Itaalia	139	10,2
Rumeenia	97	7,1
Ühendkuningriik	88	6,5
Poola	72	5,3
Kreeka	55	4,0
Bulgaaria	52	3,8
Prantsusmaa	51	3,8
Muude ELi riikide kodanikud	231	17,1
ELi-väliste riikide kodanikud	28	2,0

Petitsioonide peamised teemad

Järgnevad tabelid sisaldavad kümnet petitsioonide peamist teemat. Tabelitest võib järeldada, et põhiõigused ja keskkond on olulisel kohal nii 2020. kui ka 2019. aastal.

Kuid 2020. aastal kasvas tervishoiu ja põhiõiguste pärast muret tundvate petitsioonide arv märkimisväärselt. Otse loomulikult suurenes kõige rohkem tervishoiuga seotud petitsioonide hulk. Täpsemalt öeldes sai komisjon 2020. aastal 221 tervishoidu puudutavat petitsiooni, võrreldes 2019. aastal samal teemal registreeritud 97 petitsiooniga. Nende arv suurenes 2020. aastal üle kahe korra, mis on peamiselt tingitud COVID-19 käsitlevate petitsioonide suurest arvust. Sellega seoses tasub meenutada, et enam kui pooled tervishoiualastest petitsioonidest on seotud rahvatervise hädaolukorraga, mille põhjustas COVID-19 pandeemia ja levik (122 221-st).

Mis puutub põhiõigustesse, siis 2020. aastal kasvas selles valdkonnas petitsioonide arv 41,8 % võrreldes 2019. aastaga. Samuti on huvitav märkida, et 2020. aastal oli põhiõiguste teema all registreeritud 268 petitsioonist 72 petitsiooni murekohaks COVID-19-ga seotud riiklike erimeetmete mõju kodanike põhiõigustele ja -vabadustele, sealhulgas liikumisvabadus, õigus tööle, õigus teabele ja õigus haridusele.

Vastupidiselt sellele oli 2020. aastal keskkonna- ja õigusküsimustega seotud petitsioone vastavalt 20,6 % ja 17,9 % võrra vähem.

2020

2019

Petitsioonide 10 peamist teemat	Petitsioonide arv	%	Petitsioonide 10 peamist teemat	Petitsioonide arv	%
Põhiõigused	268	11,1	Keskkond	252	12,2
Tervis	221	9,2	Põhiõigused	189	9,2
Keskkond	200	8,3	Õigusküsimused	184	8,9
Õigusküsimused	151	6,3	Tervis	97	4,7
Haridus ja kultuur	104	4,3	Transport	90	4,4
Siseturg	99	4,1	Siseturg	90	4,4
Transport	79	3,3	Tööhõive	79	3,8
Tööhõive	68	2,8	Haridus ja kultuur	62	3,0
Sotsiaalküsimused	60	2,5	Sotsiaalküsimused	45	2,2
Vara ja vara tagastamine	13	0,5	Vara ja vara tagastamine	33	1,6

Petitsioonide veebiportaal

2014. aasta lõpus loodud petitsioonide veebiportaal on täiustatud, et muuta seda kodanike jaoks kasutajasõbralikumaks, turvalisemaks ja juurdepäätavamaks.

2020. aastal on tehtud olulisi tehnilisi täiendusi, mis võimaldavad kasutajatele paremat veebiportaal kasutuskogemust. Esiteks toimus kaks veebiportaal avalikustamist, nimelt 2020. aasta augustis ja novembris, mis hõlmasid mitmeid peamiselt turvaaukude parandamisele suunatud parandusi ja muudatusi. Teiseks on ajakohastatud korduma kippuvaid küsimusi (KKK) ja lisatud uusi kuvatõmmiseid. Peale selle on tehtud mitmeid parandusi andmekaitse asjus, et rakendada Euroopa andmekaitseinspektori soovitusi, ning kasutusele on võetud uus paroolide taastamise mehhanism. Pealegi on petitsioonide veebiportaal, ePeti ja PETIGREF-i omavahelist ühendust edasi arendatud, mis tähendas kasutajaliidese ulatuslikku uuendamist. Viimasena on tehtud tööd tagamaks välise arenduste ja Hermese integreerimine.

Kõiki neid täiustusi ja värskendusi on esitletud ja arutatud petitsiooniportaali juhtimiskomisjoni koosolekul, mis toimus 16. oktoobril 2020.

Suhted komisjoniga

Kuna Euroopa Komisjon vastutab ELi õiguse kohaldamise ja järgimise tagamise eest, on loogiline, et ta on petitsioonide menetlemisel petitsioonikomisjoni partner.

Petitsioonikomisjoni ja Euroopa Komisjoni koostöö on hästi toimiv ja pidev. Peamine kontaktpunkt Euroopa Komisjonis on peasekretariaat, kes koordineerib petitsioonide suunamist asjaomastele komisjoni talitustele ja edastab komisjoni vastused petitsioonikomisjoni sekretariaadile. Kuigi komisjon on teinud rohkem jõupingutusi

õigeaegse vastuse andmiseks, usub petitsioonikomisjon, et Euroopa Komisjon peaks petitsioonikomisjoni töös aktiivsemalt osalema, tagamaks, et petitsioonide esitajad saaksid ELi õiguse rakendamise seotud taotlustele ja kaebustele täpsed vastused.

Petitsioonikomisjon kordab ka oma palveid saada regulaarselt ajakohast teavet rikkumismenetluste käigu kohta ning läbipaistvust ja juurdepääsu Euroopa Komisjoni asjakohastele rikkumisi käsitlevatele dokumentidele ja EU Piloti menetlustele, mis on seotud käsitletavate petitsioonidega. Lõpuks on komisjon jätkuvalt kriitiline Euroopa komisjoni uue jõustamispoliitika suhtes, mis on välja kuulutatud 2016. aasta teatistes pealkirjaga „ELi õigus: parema kohaldamisega paremad tulemused“ (C(2016)8600), mille eesmärk on suunata kodanikud riiklikule tasandile, kui kaebused või petitsioonides ei tõstatata laiema põhimõtte või süstemaatilise ELi õiguse ebaõige kohaldamise küsimusi. Sellega seoses on komisjon arvamusel, et Euroopa Komisjon peaks kontrollima, kas liikmesriikide ametiasutused võtavad vajalikke samme kodanike petitsioonides väljendatud muredele reageerimiseks.

Arvestades COVID-19 leviku piiramiseks kehtestatud parlamendi ettevaatusabinõude tõttu komisjoni koosolekute lühendatud ajavahemikke, otsustas komisjonide esimeeste konverents erandkorras 2020. aastal (3. aprillil 2020), et komisjonid võiksid Euroopa Komisjoniga arvamusi vahetada kirjalikult.

Selle otsuse tulemusena saatis komisjoni esimees 21. aprillil 2020 Euroopa Komisjoni asepresidendile Maroš Šefčovičile kirja, mis sisaldas loetelu küsimustest, mis uurisid peamiselt komisjoni kavandatud meetmeid COVID-19 pandeemia tagajärjel tekkinud tervise-, majandus- ja sotsiaalkriiside lahendamiseks, Euroopa Komisjoni osalemise kohta petitsioonikomisjoni töös ja lähenemisviisi petitsioonidele, mis ei käsitle süsteemset ELi õiguse rikkumist, samuti rida institutsioonidevahelisi küsimusi alates Euroopa tuleviku konverentsist kuni läbipaistvuskohustusteni nõukogus. Võttes arvesse komisjoni asepresidendi vastuseid, võttis komisjon 7. mail 2020 struktureeritud dialoogi raames vastu oma põhisõnumid parlamendi kokkuvõtva aruande jaoks.

Peale selle tundis petitsioonikomisjon struktureeritud dialoogi aastatsükli raames heameelt asepresidendi Maroš Šefčoviči kaugosaluse üle 3. detsembri 2020. aasta koosolekul. Selle eesmärk oli jätkata 2020. aasta aprillis ja mais läbiviidud kirjalikku menetlust ning arutada Euroopa Komisjoni uue tööprogrammi osaks olevaid asjakohaseid algatusi, ja eelkõige põhieesmärgi „Uus hoog Euroopa demokraatiale“ elluviimise kohta. Volinik väljendas heameelt viljaka koostöö üle petitsioonikomisjoniga ja tõi välja mõned Euroopa Komisjoni tööprogrammi kõige olulisemad punktid.

Lõpuks korraldas komisjon 2. detsembril 2020 arvamuste vahetuse komisjoni justiits- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi kohusetäitja Salla Saastamoineniga liikmesriikide kehtestatud COVID-19 meetmete järelevalve tulemuste kohta.

Suhted nõukoguga

Nõukogu sekretariaadi liikmed osalevad aeg-ajalt petitsioonikomisjoni koosolekutel. Kahjuks on nõukogu osalemine aruteludes olnud 2020. aastal väga piiratud. Seepärast on petitsioonikomisjoni arvates vaja liikmesriikidega aktiivsemat koostööd, et oleks võimalik

edasi liikuda petitsioonidega, mille puhul on tarvis riiklike ametiasutuste kiiret vastust ja reageerimist. Sellegipoolest tunnustab petitsioonikomisjon mõne liikmesriigi jõupingutusi aidata petitsioonikomisjoni koosolekul asjakohaste petitsioonide üle peetavale arutelule aktiivselt kaasa. Sellega seoses tasub meenutada Slovakkia alalise esinduse osalemist 10. novembri 2020. aasta komisjoni koosolekul petitsiooni nr 0194/2020 (väidetava korruptsiooni kohta Slovakkias) arutelul.

Suhted Euroopa Ombudsmaniga

Petitsioonikomisjonil on endiselt Euroopa Ombudsmani bürooga konstruktiivsed töösuhted.

2020. aastal tutvustas ombudsman Emily O'Reilly petitsioonikomisjoni 3. septembri 2020. aasta koosolekul oma 2019. aasta aruannet. Sel puhul tänas ombudsman parlamenti oma tagasivalimise eest ja rõhutas erilist suhet petitsioonikomisjoniga. Ta tegi ka lühikese ettekande oma tööalastest edusammudest viimase aasta jooksul, tõi näiteid oma institutsiooni lahendatud üksikjuhtumitest ja võttis teadmiseks asutuste edusammud halduspraktika täiustamisel. Veel tundis ombudsman heameelt, et parlamendi enamik toetas Euroopa Ombudsmani eriaruannet nõukogu aruandekohustuse ja seadusandliku protsessi läbipaistvuse kohta.

Suhtlemine Euroopa Kontrollikojaga

Viimastel aastatel on petitsioonikomisjon loonud konstruktiivsed töösuhted Euroopa Kontrollikojaga ja andnud aktiivselt panuse selle iga-aastastesse tööprogrammidesse.

Petitsioonikomisjon esitas 2020. aastal Euroopa Kontrollikoja 2021. aasta tööprogrammi sisendina järgmised ettepanekud: – „Hinnang vaesuse vastu võitlemiseks mõeldud ELi vahendite ja programmide kasutamisele ELis“; – „Loomade heaolu transpordi ajal – kas ELis austatakse loomade heaolu transpordi ajal?“.

Peale selle pakkus kontrollikoja president 11. mai 2020. aasta kirjas komisjonidele võimalust esitada kontrollikoja 2021. aasta tööprogrammi kohta täiendavaid ettepanekuid, et käsitleda COVID-19 pandeemiaga seotud küsimusi. Sellega seoses esitas petitsioonikomisjon mitmeid täiendavaid ettepanekuid, sealhulgas ettepaneku hinnata COVID-19 mõju Vahemere otsingu- ja päästeoperatsioonidele, piiriüleste ja võõrtöötajate liikumisvabadusele ning soolisele vägivallale vangistuse ajal ning hinnata vajadust seoses COVID-19 projektidega ELi fondidest makstavate kaupade ja teenuste järele ning nende hankeid.

Lõpuks kuulas petitsioonikomisjon 20. jaanuaril 2020 läbi kontrollikoja eriaruande nr 14/2019 esitluse: „„Avaldage arvamust!“: komisjoni avalikud konsultatsioonid kaasavad kodanikke, kuid nendealane teavitustegevus on ebapiisav“, mille koostaja on raportöör Annemie Turtelboom.

Suhted teiste ELi asutustega

19. veebruaril 2020 kuulas petitsioonikomisjon ära ettekande Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aruande kohta teemal „Puuetega inimeste tegelikud õigused Euroopa

Parlamendi valimistel hääletada“ (teabearuanne), mille autoriks oli raportöör Krzysztof Pater.

Teabekogumiskülastused

Petitsioonikomisjon korraldas 2020. aastal teabekogumissiooni tsiviilkohtumenetluse seadustiku täitemenetluste ja kuritarvitavate klauslite väidetava kasutamise kohta Bulgaarias, mis toimus 24.–26. veebruaril 2020. Raporti projekti teabekogumiskülastuse kohta Bulgaarias kaaluti komisjoni koosolekul 10. novembril 2020.

Ehkki koordinaatorid otsustasid 2020. aasta jaanuaris, et komisjon peaks 2020. aasta teises pooles korraldama kaks uurimisvisiiti, nimelt külastama Saksamaa Noorte Hoolekande Kontorit (*Jugendamt*) ja Baskimaa piirkonda Hispaanias, katkestati nende missioonide korraldamine parlamendi presidendi otsuse tõttu tühistada parlamendiüritused, sealhulgas delegatsioonid, kuna see on üks COVID-19 leviku vähendamiseks ning parlamendiliikmete ja töötajate terviseriskide vähendamiseks vastu võetud ettevaatusabinõudest. Selle otsuse tõttu ei toimunud 2020. aastal ühtegi teist teabekogumissiooni.

Avalikud kuulamised

Nagu sissejuhatavates märkustes mainitud, tühistati ettevaatusabinõuna kuulamiste korraldamine vähemalt 2020. aasta esimesel poolaastal, piiramaks COVID-19 levikut parlamendi ruumides. See otsus selgitab, miks 2020. aastal korraldati kuulamisi väga vähe.

Täpsemalt pidas petitsioonikomisjon 29. oktoobril 2020 koos õiguskomisjoni, põhiseadusküsimuste ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseküsimuste komisjonidega avaliku kuulamise teemal „Liidu kodakondsus: võimestamine, kaasamine, osalemine“. Üritusel esitleti parlamendi panust Euroopa Komisjoni 2020. aasta aruandesse ELi kodakondsuse kohta ja 2020. aasta juulist oktoobrini korraldatud arutelu ELi kodakondsusega kaasnevaid õigusi käsitleva avaliku konsultatsiooni tulemuste kohta. Kuulamise käigus keskenduti liidu kodakondsusele kui käegakatsutavale väärtusele kohapeal, sealhulgas COVID-19 pandeemia ajal, paremale demokraatlikesse protsessidesse kaasamisele ja kodanike mõjuvõimu suurendamisele. Lõpuks kaaluti arutelus ELi kodakondsusega kaasnevate õiguste lihtsustamise ja tugevdamise võimalusi tulevikus ELi kodakondsuse väärtuse ja kodanike demokraatliku osaluse edendamise teel, võttes samal ajal arvesse COVID-19 pandeemia ajal saadud õppetunde.

Põhiprobleemid

- *COVID-19 ja tervishoid*

COVID-19 pandeemia puhkemise tagajärjel tekkinud tervise- ja sotsiaalmajanduslike hädaolukordade tõttu kannatavad kodanikud pöördusid oma murega parlamendi poole selleks

mõeldud kodanikuportaali – petitsioonikomisjoni kaudu. Komisjon uuris 2020. aastal 209 petitsiooni COVID-19 kohta, vaatas need läbi ja vastas neile.

Tasub ehk juhtida tähelepanu asjaolule, et nendest petitsioonidest 122-s tõstatati tervishoiuga seotud küsimusi, alates kodanike tervise kaitsest viiruse leviku eest, sealhulgas ravimeetodite ja kaitsevahendite teemal, kuni tervisekriisi ohjamiseni liikmesriikides ning vaktsiinide soetamise ja levitamiseni.

Samas keskenduvad 72 petitsiooni COVID-19 kohta esitatud petitsioonidest rohkem riiklike erakorraliste meetmete, sealhulgas liikumispiirangute mõjule demokraatialle, õigusriigile ja põhiõigustele. Eelkõige on kodanike murede loetelus tähtsal kohal reisi- ja tööpiirangud. Teised petitsioonide esitajate tõstatatud peamised probleemid on seotud transpordiga, eelkõige pandeemia ajal tühistatud lendude ja reiside haldamise ning kompensatsioonimehhanismidega.

Nagu sissejuhatavates märkustes mainitud, arutas komisjon oma aprillist juulini toimuvatel koosolekutel esmajärjekorras järgmisi olulisemaid kodanike muresid COVID-19 leviku ja selle tagajärgede üle: – ELi reformimine ja võimestamine globaalsete probleemide parema lahendamise eesmärgil ning ELi rahastamisvahendite laiendamine; – lennuettevõtjate ja reisibüroode poolt tühistatud lendude ja reiside haldamine COVID-19 pandeemia ajal; – COVID-19 kriisi ajal võetud meetmete mõju Schengeni süsteemile; – vaktsineerimine COVID-19 vastu; – kodutute keeruline olukord Euroopas COVID-19 pandeemia ajal; – pagulaste ja Egeuse mere saarte elanike kaitsmine COVID-19 eest; – teatavate liikmesriikide kehtestatud reisi piirangud; – COVID-19 mõju intellektipuudega inimeste õigustele.

Tasub meelde tuletada, et Euroopa Komisjoni otsuse tulemusena jäi 2020. aastal jäi 135 COVID-19-teemalise petitsiooni käsitlemine pooleli, 74 käsitlemine lõpetati. Mis kõige tähtsam, järeelmeetmetena võttis komisjon vastu ka *ettepaneku võtta vastu resolutsioon Schengeni süsteemi ja COVID-19 kriisi ajal võetud meetmete kohta, ettepaneku võtta vastu resolutsioon intellektipuudega inimeste õiguste kohta COVID-19 kriisi ajal ja ettepaneku võtta vastu resolutsioon kodutuse määra vähendamise kohta Euroopa Liidus.*

Lõpuks tasub meenutada, et seoses terviseküsimustega võttis komisjon vastu olulise ja väga oodatud *ettepaneku võtta vastu resolutsioon müalgilise entsefalomüeliidi biomeditsiiniliste uuringute lisarahastamise kohta*, mille üle tundsid heameelt eelkõige teadus- ja patsiendikogukonnad.

▪ *Põhiõigused*

2020. aastal käsitles komisjon paljusid põhiõigustega seotud petitsioone, mis olid muu hulgas seotud COVID-19 erakorraliste meetmete mõjuga õigusriigile ja demokraatialle, samuti liikumisvabadusele, õigusele tööle, õigusele teabele ja õigusele haridusele. Sellega seoses pööras komisjon eritähelepanu kodanike murele riiklike reisi piirangute ja nende mõju pärast Schengeni süsteemile. Sellega seoses võttis komisjon vastu eespool nimetatud *ettepaneku võtta vastu resolutsioon Schengeni süsteemi ja COVID-19 kriisi ajal võetud meetmete kohta.*

Jätkuna arutelule petitsiooni üle, milles mõistetakse hukka üle nelja miljoni kodutu raske olukord Euroopas COVID-19 pandeemia ajal, võttis komisjon vastu ka *ettepaneku võtta vastu resolutsioon kodutuse määra vähendamise kohta Euroopa Liidus*.

Samuti pööras komisjon ülimat tähelepanu laste õigustele. Sellega seoses vaatas komisjon läbi mitu petitsiooni vanemate poolt toime pandud lapseröövi kohta Jaapanis, milles väideti, et Jaapan ei täida oma kohustusi, mis tulenevad 1980. aasta Haagi konventsioonist ja 1989. aasta Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni lapse õiguste konventsioonist. Selles kontekstis kuulas komisjon ära ka Euroopa Parlamendi laste õiguste koordinaatori Ewa Kopaczi. Jätkutegevusena võttis komisjon 16. juunil 2020 vastu *ettepaneku võtta vastu resolutsioon vanema poolt Jaapanis toime pandud ELi kodakondsusega laste rahvusvahelise ja riigisisese röövi kohta*.

Peale selle võttis komisjon 7. septembril 2020 vastu *arvamuse põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus 2018.–2019. aastal ja arvamuse ebavõrdsuse vähendamise kohta, keskendudes eelkõige palgavaesusele*.

Lõpuks pidas petitsioonikomisjon 29. oktoobril 2020 koos õiguskomisjoni, põhiseadusküsimuste ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseküsimuste komisjonidega eespool nimetatud avaliku kuulamise teemal „Liidu kodakondsus: võimestamine, kaasamine, osalemine“.

▪ *Keskkonnaküsimused*

2020. aastal pööras komisjon ülimalt tähelepanu kodanike murele keskkonnakaitse pärast, mida arutati kõigil komisjoni koosolekutel, välja arvatud aprillis ja juulis toimunud koosolekutel, mis olid täielikult pühendatud COVID-19 kohta käivate petitsioonide läbivaatamisele.

Komisjon tegeles peamiselt selliste küsimustega nagu kaevandustegevus ja selle mõju keskkonnale, tuumaohutus, õhusaaste ja looduslike ökosüsteemide olukorra halvenemine. Kui kaevandamist käsitlevaid petitsioone arutati mitmel komisjoni 2020. aasta koosolekul, uuris komisjon veebruaris toimunud koosolekul mitmeid petitsioone tuumaelektrijaamade kohta erinevates liikmesriikides, sealhulgas Saksamaa, Bulgaaria ja Kreeka ning mitu petitsiooni, mis rõhutavad ökosüsteemi reostamist ja kahjustumist Mar Menori laguunis Murcias, Hispaanias.

Lõpuks arutasid parlamendiliikmed ka petitsioone, milles tõstatati Läänemeres leiduva mürgiste ainete ja keemiliste jääkide probleem, mis tekib seoses teisest maailmasõjast mahajäänud relvadega.

▪ *Puuetega seotud küsimused*

Petitsioonikomisjonil on eriline kaitsev roll seoses ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni järgimisega ELi tasandi poliitika kujundamises ja seadusandlikes meetmetes. Selle kohustuse raames tegeleb petitsioonikomisjon puuetega seotud küsimusi käsitlevate petitsioonidega. Tuleb märkida, et võrreldes 2019. aastaga pea kahekordistus 2020. aastal puuetega inimeste petitsioonide arv (2019. aastal 12 ja 2020. aastal 20). Komisjon jätkas 2020. aastal puudeid käsitlevate petitsioonide uurimist ja selgus, et peamisteks kitsaskohtadeks on endiselt diskrimineerimine, juurdepääs haridusele ja tööle ning kaasamine.

Näiteks sai komisjon petitsiooni, mis käsitles vaimupuudega inimeste ja nende perede raskusi COVID-19 pandeemia ajal, eelkõige seoses tervishoiuteenuste kättesaadavuse, isikliku abistamise ja perede ja hooldajatega ühenduse hoidmisega. Sellega seoses võttis komisjon vastu ka eespool nimetatud *ettepaneku võtta vastu resolutsioon intellektipuudega inimeste õiguste kohta COVID-19 kriisi ajal*.

Samuti vaatas petitsioonikomisjon läbi petitsiooni nr 1056/2016, mis oli tihedalt seotud komisjoni enda tegevusega, nimelt petitsioonide esitamisega Euroopa Parlamendile ELis kasutatavates riiklikes viipekeeltes. Euroopa Kurtide Liidu nimel esitatud petitsioonis väideti, et ka kurtidel viipekeele kasutajatel peaks olema õigus suhelda oma viipekeeles, võrdsetel alustel teiste petitsioonide esitajatega, kes saavad seda teha oma eelistatud ELi keeles. Petitsiooni esitaja viitas puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja põhiõiguste harta sätetele ning jõudis järeldusele, et ELi institutsioonid peaksid olema Euroopas ligipääsetavuse küsimuses eeskujuks. Komisjon otsustas rakendada järeelmeetmed, mis tagavad petitsioonide esitajatele õiguse suhelda oma viipekeeles, ja kutsus põhiseaduskomisjoni üles hindama, kas rakendamise võimaldamiseks on vaja muuta parlamendi kodukorda. Sel eesmärgil loodi 2020. aasta oktoobris haldustasandil peadirektoraatide vaheline viipekeele töörihm.

Komisjon kuulas 19. veebruari 2020 koosolekul ära ettekande Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aruande kohta teemal „Puuetega inimeste tegelikud õigused Euroopa Parlamendi valimistel hääletada“ (teabearuanne).

Komisjon võttis 2. detsembril 2020 vastu ka *arvamuse, mis käsitleb aruannet nõukogu direktiivi 2000/78/EÜ (millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel) rakendamise kohta ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni taustal*.

28. oktoobril 2020 toimus *iga-aastane puuetega inimeste õiguste kaitset käsitlev seminar* „Uus puuetega inimeste strateegia“, mille korraldas Kodanike õiguste ja põhiseadusküsimuste poliitikaosakond. Seminaril vahetati mõtteid uue puuetega inimeste õiguste strateegia 2020–2030 kohta. See sündmus võimaldas uurida erinevaid aspekte, mida uus puuetega inimeste strateegia peaks hõlmama, ning koguda ettepanekuid ja kooskõlastada tegevust erinevate osalejate vahel.

Aruanded, resolutsiooni ettepanekud ja arvamused

Peale jaanuari ja veebruari koosolekute vähendati PETI koosolekute ajavahemikke kõigepealt kahtunnisteks ja seejärel neljaks kahtunniseks koosolekuks kuus. Vaatamata komisjoni lühendatud koosolekutele töötas petitsioonikomisjon intensiivse ja kiirema tempoga, et võtta vastu märkimisväärne arv parlamenditoimikuid.

Peale *petitsioonikomisjoni 2019. aasta arutelusid käsitleva aastaaruande* (2020/2044 (INI)) võttis komisjon vastu järgmised resolutsiooni ettepanekud:

- ettepanek võtta vastu resolutsioon müalgilise entsefalomüeliidi biomeditsiiniliste uuringute lisarahastamise kohta (2020/2580 (RSP)) (30. aprill 2020);
- ettepanek võtta vastu resolutsioon vanema poolt Jaapanis toime pandud ELi kodakondsusega laste rahvusvahelise ja riigisisese röövi kohta (2020/2621 (RSP)) (16. juuni 2020);
- ettepanek võtta vastu resolutsioon intellektipuudega inimeste ja nende perede õiguste kohta COVID-19 kriisi ajal (2020/2680 (RSP)) (16. juuni 2020);
- ettepanek võtta vastu resolutsioon Schengeni süsteemi ja COVID-19 kriisi ajal võetud meetmete kohta (2020/2801 (RSP)) (10. november 2020);
- ettepanek võtta vastu resolutsioon kodutuse määra vähendamise kohta Euroopa Liidus (2020/2802 (RSP)) (10. november 2020).

Komisjon võttis vastu ka järgmised arvamused:

- kirjalik arvamus, milles käsitleti nõukogu otsust Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu sõlmimise kohta (2018/0427(NLE)) (21. jaanuar 2020);
- arvamus ELi õiguse kohaldamise järelevalve kohta 2017. ja 2018. aastal (2019/2132 (INI)) (19. veebruar 2020);
- arvamus soovitude kohta, mis käsitlevad läbirääkimisi uue partnerluse üle Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigiga (2020/2023 (INI)) (30. aprill 2020);
- arvamus põhiõiguste olukorda Euroopa Liidus käsitleva 2018.–2019. aasta aruande kohta (2019/2199(INI)) (7. september 2020);
- arvamus ebavõrdsuse vähendamise kohta, keskendudes eelkõige palgavaesusele (2019/2188(INI)) (7. september 2020);
- arvamus 2019. aasta Türgit käsitleva eduaruande kohta (2019/2176(INI)) (29. oktoober 2020);
- arvamus nõukogu direktiivi 2000/78/EÜ (millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel) rakendamise kohta ÜRO

puuetega inimeste õiguste konventsiooni taustal (2020/2086(INI)) (3. detsember2020).

**TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA
VASTUTAVAS KOMISJONIS**

Vastuvõtmise kuupäev	9.11.2021
Lõpphääletuse tulemus	+: 26 -: 0 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Margrete Auken, Markus Buchheit, Francesca Donato, Eleonora Evi, Gheorghe Falcă, Vlad Gheorghe, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolores Montserrat, Ulrike Müller, Yana Toom, Loránt Vincze, Tatjana Ždanoka, Kosma Złotowski
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Karolin Braunsberger-Reinhold, Jarosław Duda, Angel Dzhambazki, Anne-Sophie Pelletier, Domènec Ruiz Devesa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Adam Bielan, Ska Keller, Simone Schmiedtbauer

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

26	+
ECR	Adam Bielan, Kosma Złotowski
ID	Markus Buchheit
NI	Francesca Donato
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Peter Jahr, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Dolores Montserrat, Simone Schmiedtbauer, Loránt Vincze
RENEW	Vlad Gheorghe, Ulrike Müller, Yana Toom
S&D	Alex Agius Saliba, Andris Ameriks, Marc Angel, Cristina Maestre Martín De Almagro, Domènec Ruiz Devesa
THE LEFT	Anne-Sophie Pelletier
VERTS/ALE	Margrete Auken, Eleonora Evi, Ska Keller, Tatjana Ždanoka

0	-

1	0
ECR	Angel Dzhambazki

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu